

Foreign advisor assessment report for dissertation of doctoral student of T.K.Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts Bakeyeva Madina Kairatzhanovna “The genesis and development prospects of directing in creating a national content on Kazakhstan television”, submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty “6D040600 – Directing”

It is undoubtedly that the creation of unique national content in the media sphere of independent Kazakhstan, in particular television, is one of the most relevant issues. However, scientific and systematic analysis of this issue is not enough researched in Kazakhstan’s media studies. In this regard, Madina Bakeyeva’s doctoral dissertation on topic “The genesis and development prospects of directing in creating a national content on Kazakhstan television”, presented for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty “6D040600 – Directing” has a high relevance.

The dissertation consists of an introduction, three chapters, nine subsections, a conclusion, and a list of references. The introduction section provides a general description of the doctoral dissertation, the relevance of the research topic, the level of study of the theme, the subject and subject of the research, the purpose and objectives of the research, theoretical and methodological foundations of the work, scientific novelty, theoretical and practical significance, approbation of the work.

The mutual unity of the results achieved by the author in the course of her research became a basis for the structural integrity of the dissertation work. The conclusions and conclusions drawn in the dissertation are interrelated and fully compatible with the structure of the content of the scientific research. The research objectives assigned to each department are specified in the text of the dissertation. The structure, thematic and content system of the work is important and scientifically-theoretically justified. The chapters are derived from each other and complement each other. The reliability of the obtained conclusions indicates that this scientific work was carried out on a basis of a large number of materials. Madina Bakeyeva has worked in depth with documents related to television in the Republic of Kazakhstan. The fact that brief statements written after each section add value to the work.

Madina Bakeyeva in her dissertation set a specific research purpose – “a complex analysis of the problems and ways of development of directing in creation a national content on Kazakhstan TV channels”. She identified the following nine tasks to achieve this purpose:

- review the genesis and stages of development of television directing in the world;
- determine the theoretical foundations of television directing in mass media studies;
- study the main trends in content creation of the world television directing;
- identify the stages of formation and development of content on Kazakhstan TV channels;
- consideration of relevant issues of content creation on Kazakhstan TV channels;
- substantiate the qualitative features of content on domestic TV channels;
- analysis of the application of modern technologies in a media production space;
- identification of a new theoretical model for the formation of national media content in the context of media platforms;
- consideration of the prospects of thematic and creative development of domestic television content in a process of globalization.

These nine research objectives was realized in nine subsections of the dissertation, which indicates that each chapter is aimed at solving a specific research problem.

I would like to pay a special attention to a scientific novelty of the dissertation. The author of the dissertation achieved the following new research results:

- the genesis and stages of development of the world television program were analyzed and the main characteristic features of a content definition were identified and its main concepts in a field of world television were systematized;

- the theoretical and technical foundations of television broadcasting in mass media studies were determined;

- for the first time, trends in creating modern screen content of world television programs were analyzed and considered as an object of research;

- an expert analysis of the formation of domestic television, i.e. methods of creating and developing high-quality television content, and for the first time the Kazakh TV program was scientifically systematized and studied;

- relevant issues of content creation on Kazakh TV channels have been identified;

- qualitative features of content on domestic TV channels are determined;

- methods of using modern technologies in the space of media production were presented;

- ways to create national content in the space of media platforms through new technologies and methods of modernization of directing were considered.

- identified the prospects for thematic, creative, meaningful and substantive development of domestic teleconference in a process of world globalization;

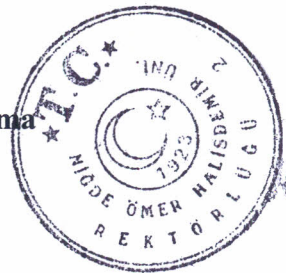
- Having studied the theoretical foundations of the field of screen art; the author proposed to introduce into scientific circulation a new term “qualitative screen tools” (QST), which meets modern requirements, includes artistic and technical solutions related to the screen industry, ethical-aesthetic, meaningful-substantive methodological principles, and also a term “directing format”, which includes the result of creative solutions, methods and techniques implemented on the basis of full theory, covering the entire range of directing crafts in the screen industry.

There is no doubt that these scientific results will make a significant contribution to the media studies in Kazakhstan, especially in history and theory of television, as well as this dissertation will allow professional staff to work in the field of television production in accordance with new technological standards.

Madina Bakeyeva has completed a foreign scientific internship of doctoral program at Niğde Ömer Halisdemir University under my supervision in October 2018. During her visit to our University Madina Bakeyeva participated fully in the research events taking place, and she was introduced to many PhD students, academic stuff of Department of Radio, Television and Cinema and engaged fully with the research culture here, performed the necessary work on her dissertation in the library of Niğde Ömer Halisdemir University. Madina Bakeyeva has proved herself as a highly responsible, educated doctoral student.

The conclusion to be drawn from the above is that the dissertation of a doctoral student of T.K.Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts Bakeyeva Madina Kairatshanovna “The genesis and development prospects of directing in creating a national content on Kazakhstan television”, submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty “6D040600 – Directing” is written in accordance with all requirements, and its author deserves the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty “6D040600 – Directing”.

Foreign scientific advisor:
PhD, Assistant Professor
Department of Radio, Television and Cinema
Niğde Ömer Halisdemir University

Songül OMUR

Бакеева Мадина Кайратжановнаның «6D040600-Режиссура» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстан телевизиясында ұлттық контент құрудағы режиссура генезисі мен даму перспективалары» тақырыбындағы докторлық диссертациясына шетелдік ғылыми кеңесшінің
ПІКІРІ

Қазіргі таңда тәуелсіз Қазақстанның медиа саласында, атап айтқанда телевизиясында бірегей ұлттық контент құру – аса өзекті мәселелердің қатарында екені сөзсіз. Алайда, осы тақырып төңірегінде ғылыми тұрғыдан, жүйелі түрде талдау жүргізу – Қазақстан медиа зерттеулерінде өте аз орын алған. Осы орайда Мадина Бакееваның 6D040600-Режиссура мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстан телевизиясында ұлттық контент құрудағы режиссура генезисі мен даму перспективалары» тақырыбындағы докторлық диссертациясының өзектілігі жоғары болып табылады.

Диссертациялық жұмыс кіріспеден, үш бөлімнен, тоғыз тараушадан, қорытындыдан, әдебиеттер тізімінен тұрады. Кіріспе бөлімінде докторлық диссертацияның жалпы сипаттамасы, зерттеу тақырыбының өзектілігі, тақырыптың зерттелу деңгейі, зерттеу нысанасы және пәні, зерттеу мақсаты мен міндеттері, жұмыстың теориялық және әдістемелік негіздері, ғылыми жаңалығы, теориялық және тәжірибелік маңызы, жұмыстың сыннан өтуі мен сарапталуы берілген.

Автордың зерттеу барысында қол жеткізген нәтижелердің өзара бірлігі диссертациялық еңбектің құрылымдық тұтастығына негіз болды. Диссертацияда жасалған тұжырымдар мен қорытындылар өзара сабақтасып, жұмыстың зерттеу мазмұнының құрылымымен толықтай үйлеседі. Әрбір бөлімнің алдына қойған зерттеу міндеттері диссертация мәтінінде нақтылана түскен. Жұмыстың құрылымы, тақырыптық-мазмұндық жүйесі маңызды әрі ғылыми-теориялық тұрғыдан дәлелді болып келеді. Тараушалар бір-бірінен туындап, бірін-бірі толықтырып тұр. Алынған қорытындылардың деректілігі ғылыми жұмыстың мол материалдар негізінде орындалғандығын көрсетеді. Мадина Бакеева Қазақстан Республикасының телевизиясына қатысты нормативті құжаттармен терең жұмыс жасаған. Әр бөлімнен кейін жазылған қысқаша тұжырымдар келтіргені жұмыстың құндылығын арттырады.

Мадина Бакеева өз диссертациясында – «Қазақстан телевизия режиссурасында ұлттық контент құрудың мәселелері мен даму жолдарын кешенді талдау» деген нақты зерттеу мақсатын қойды. Осы мақсатқа жету үшін келесі тоғыз міндеттерді анықтады:

- Әлемдік телережиссураның генезисі мен даму кезеңдерін қарастыру;
- Масс-медиа зерттеулеріндегі телережиссураның теориялық негіздерін айқындау;
- Әлемдік телережиссураның контент құрудағы негізгі үрдістерін зерттеу;

- Отандық телеарналардағы контенттің қалыптасуы мен даму кезеңдерін анықтау;

- Кеңестік кезеңдегі телеарналардағы контент құрудың үдерісін жаһандық жағдайында қарастыру;

- Қазақстандық телеарналарындағы ұлттық контент құрудың өзектілігін негіздеу;

- Медиа продакшн кеңістігіндегі заманауи технологияның қолдану жолдарын саралау;

- Медиа платформалар контекстіндегі ұлттық медиа контентін қалыптастырудың жаңа теориялық моделін анықтау;

- Жаһандану процесіндегі отандық телеконтенттің тақырыптық-шығармашылық даму перспективаларын қарастыру, ғылыми сараптама жасау.

Аталған тоғыз зерттеу міндеттері диссертацияның тоғыз тараушасында жүзеге асырылады, ал бұл әр тараушаның белгілі бір мәселені ашуға бағытталғанын көрсетеді.

Диссертацияның ғылыми жаңалығын ерекше атап өткен жөн. Диссертация авторы келесі жаңа ғылыми нәтижелерге қол жеткізді:

- Әлемдік телережиссураның генезисі мен даму кезеңдері сарапталып, контент терминінің негізгі сипаттық белгілері айқындалып, оның әлемдік телевизия саласындағы негізгі тұжырымдамалары жүйеленді;

- Масс-медиа зерттеулеріндегі телережиссураның теориялық және техникалық негіздері анықталды;

- Әлемдік деңгейдегі телережиссураның заманауи экрандық контент құру үрдістері тұңғыш рет сараланып, зерттеу нысаны ретінде қарастырылды;

- Отандық телевизияның қалыптасуы яғни әдістерінің сапалы телевизиялық контент құруына және дамуына сараптамалық талдау жүргізіліп, алғашқы рет қазақ телережиссурасы ғылыми тұрғыда жүйеленіп зерттелді;

- Қазақстандық телеарналардағы контент құрудың өзекті мәселелері айқындалды;

- Отандық телеарналардағы контенттің сапалық ерекшеліктері анықталды;

- Медиа продакшн кеңістігінде заманауи технологияларды қолдану тәсілдері ұсынылды;

- Медиа платформалар кеңістігінде жаңа технологиялар мен режиссураны модернизациялау әдістері арқылы ұлттық контент қалыптастырудың жолдары қарастырылды.

- Бүкіләлемдік жаһандану процесіндегі отандық телеконтенттің тақырыптық-шығармашылық, мағыналы-мазмұндық даму перспективалары айқындалды;

- Автор экрандық өнер саласының теориялық негіздерін зерттей келе, автор заманауи талаптарға сай, экрандық салаға қатысты көркемдік және техникалық шешімдерді, этикалық-эстетикалық, мағыналы-мазмұнды әдіснамалық принциптерді қамтитын жаңа «сапалы экрандық құралдар» (СЭҚ) термині мен экрандық салада режиссуралық кәсіптің барлық ауқымын қамтитын, теориясының толық негіздеріне сүйене отырып жүзеге асатын

шығармашылық шешімдерінің, әдіс-тәсілдерінің нәтижесін камтитын «режиссерлық формат» терминін ғылыми айналымға енгізуді ұсынды.

Аталған ғылыми нәтижелер Қазақстанның медиа зерттеулерінде, соның ішінде телевизия тарихы мен теориясына елеулі үлес қосатыны, сонымен бірге диссертациялық еңбек мамандар үшін телережиссура саласының түсірілім барысында жаңа технологиялық стандарттарға сай жұмыс жасауға жол ашатыны еш күмән туғызбайды.

Мадина Бакеева 2018 жылдың қазан айында докторантураның оқу бағдарламасы бойынша шетелдік ғылыми тағылымдамасын Өмер Халисдемир атындағы Нигде Университетінде менің жетекшілігіммен өтті. Біздің университетке ғылыми тағылымдама сапары барысында Мадина Бакеева осында өткізілетін ғылыми іс-шараларға қатысты, көптеген докторанттармен және «Радио, телевизия және кино» кафедрасының профессорлық-оқытушылық құрамымен танысып, ғылыми-зерттеумен толық айналысты, Өмер Халисдемир атындағы Нигде Университетінің кітапханасында докторлық диссертациясы бойынша керекті жұмыс атқарды. Мадина Бакеева өзін жауапкершілігі жоғары, білімді докторант ретінде көрсетті.

Жоғарыда айтылған ойларды қорыта келе, Т.Қ.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының докторанты Бакеева Мадина Кайратжановнаның «6D040600 – Режиссура» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін жазылған «Қазақстан телевизиясында ұлттық контент құрудағы режиссура генезисі мен даму перспективалары» тақырыбындағы диссертациясы талаптарға сай орындалған, ал оның авторы «6D040600 – Режиссура» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп санаймын.

Шетелдік ғылыми кеңесші:
PhD докторы,
Өмер Халисдемир атындағы
Нигде университеті,
«Радио, телевизия және кино»
кафедрасының доценті

Сонгүл Омур

Аударманы растаймын

Дашева Ж.А.

